

Kris Peeters: 'Er komt stilaan aandacht voor mensen die thuis wachten'

Mobiliteit staat aan de rand van een nieuw tijdperk

Het systeem 'auto' loopt tegen zijn grenzen aan. We zijn hoognodig toe aan iets anders en daar zijn de geesten eindelijk rijp voor. Dat ziet 'mobiliteits-filosoof' Kris Peeters als de belangrijkste trendbreuk. In 2018 dus minder werken aan bewustzijn en concreet aan de slag met verandering. Een continue versnelling die omslaat in het tegendeel, ligt aan deze draai ten grondslag. Haal de wandelschoenen maar alvast uit de kast en zet de fiets maar klaar.

MAARTEN REITH

'De laatste dagen waren er weer filerecords op de Ring rond Antwerpen', steekt Peeters van wal. 'Door relatief kleine oorzaken slijbt zowel het hoofdnet als het onderliggend wegennet dicht. Daarbij hoor je vanuit de kleinere gemeenten klachten over vrachtwagens in de dorpskernen en onveiligheid aan de schoolpoort. Het systeem barst uit zijn voegen. Het systeem wordt fragieler, kwetsbaarder. Kleine oorzaken kunnen grote gevolgen hebben. Eén gekantelde vrachtwagen en het hele systeem ontspoot. Inmiddels zijn deze zaken bespreekbaar. Er is een door iedereen gevoelde urgentie te veranderen, door overheden, industrie.'

Peeters is auteur van boeken over mobiliteit, actieve blogger onder het motto 'zonder dwarsliggers rijden er geen treinen', lector, adviseur en wordt veel gebeld door media om commentaar. Hij noemt zichzelf 'de andere Kris Peeters', vanwege zijn naamgenoot die van 2007-2014 minister-president van Vlaanderen was.

'Het is steeds duidelijker dat het systeem 'auto' tegen zijn grenzen aanbeukt. De auto is het slachtoffer van zijn eigen succes. Naast de filedruk zijn er zaken als klimaat, fijnstof, verkeersonveiligheid, ruimtegebruik, ener-

'Kleine oorzaken kunnen grote gevolgen hebben. Eén gekantelde vrachtwagen en het hele systeem ontspoot'

gie. Alle wijzers staan in het rood, er is sprake van oververhitting. De auto wordt anders dan we 'm vandaag kennen. Waarheen zich dat ontwikkelt? Dat weet niemand. We kunnen het wel vermoeden. Evoluties richting verduurzaming, delen, de omslag naar niet-

fossiele energie, automatiseringen multimodaliteit geven wel een indicatie. We weten in ieder geval dat we voor een nieuwe periode staan.'

Debat over wagenwedloop verschuift

Peeters, van huis uit socioloog/antropoloog, vindt dat onze samenleving te veel gefocust is op trends. Hij verwijst naar het boek De zwarte zwaan van Nassim Nicholas Taleb, dat gaat over hoe onverwachte, toevallige gebeurtenissen een steeds grotere impact hebben en ons leven veranderen. 'Dat boek beveel ik iedereen aan. Je blindstaren op trends noem ik de kalkoenfout. Het hele jaar door wordt de kalkoen dagelijks gevoed, en hij raakt steeds meer overtuigd van zijn mooie leven. Tot de dag dat hij voor de feestdagen geslacht wordt door de hand die hem voedde.'

'Een voorbeeld van een zwarte zwaan op het gebied van mobiliteit zijn de aanslagen van 22 maart 2016 in Brussel, onder andere in de

Kris Peeters is auteur van boeken over mobiliteit, actieve blogger, lector en adviseur

Herwaardering van het trage

Toch wil Peeters wel een trend(breuk) aanwijzen: het einde van de permanente versnelling. 'Mobiliteit versnelt de samenleving, de samenleving versnelt de mobiliteit. De snelheidstrend is al decennia aan de gang, met winkels die alle dagen open zijn, 24/7 bestellen op internet, fastfood, fietssnelwegen, speed pedelecs. Maar ook hier bereiken we een kantelpunt. Mensen haken maatschappelijk en politiek af of stappen er noodgedwongen uit, bijvoorbeeld door een burn out. Met de verzadiging van het wegennet neemt ook de snelheid van de auto af. De versnelling leidt dus letterlijk tot vertraging en soms zelfs letterlijke stilstand. Dit is wat Baudrillard beschreef in *Fatale strategieën*: sommige processen veranderen in hun tegendeel. Dit verklaart mede dat steeds meer mensen stilte, rustpunten zoeken die van versnelling zijn ontdaan. Mensen zijn zinzoekend. Een uiting is de herontdekking of herwaardering van trage wegen. Voor de komende jaren voorzie ik na de fiets ook een toenemende belangstelling voor het wandelen of te voet gaan. Zo zie je in België steeds meer gemeenten die fiets- en wandelpaden (opnieuw) opmaken en markeren.'

Zelf gaat Peeters in 2018 meer aan de slag met de praktijk. 'Er komen steeds meer vragen uit nieuwe hoeken hoe we dat veranderd bewustzijn over mobiliteit concreet vorm kunnen geven. Ik voel hoe iedereen zoekende is, ook wie gisteren nog kalkoengewijs dacht dat het zijn gangetje wel zou gaan. Dat stemt me optimistisch.'

WILT U KRIS PEETERS HOREN SPREKEN?

Meld u dan aan voor de Bijeenkomst Toekomst van de Fiets

Dinsdag 16 januari
10.00 -16.30 uur
Provinciehuis Utrecht

www.fietsersbond.nl/toekomstfiets

metro. Tot die dag zag je een stijgende lijn in het Brusselse ov. Daarna gingen mensen het ov mijden en stapten velen over op de fiets.

'In plaats van over capaciteit en modal shift gaat het steeds vaker over de essentie: over de vraag wie recht heeft op welke mobiliteit'

Een andere zwarte zwaan is Dieselgate die tot verhoogde investeringen in elektrisch vervoer heeft geleid. Al blijft het voorlopig vooral oude wijn in nieuwe zakken. Door bijvoorbeeld Tesla zie ik het concept 'auto' niet kritisch bevestigd worden. Elon Musk blijft gevangen in het heilloze paradigma waarin 'sneller' doorgaat voor 'beter'. Het

nieuwste sportmodel van Tesla kan van 0-100 km/u in 1,6 seconden. Zit de wereld daarop te wachten? Het zou mooi zijn als Musk een auto maakte die voldeed aan de echte noden van onze samenleving.'

Tesla doet zo mee aan wat Peeters de wagenwedloop noemt, een noodlottige evolutie. 'Veel van onze auto's, zeker in België, zijn te zwaar en overgemotoriseerd. Hierdoor zijn ze onveiliger en verbruiken ze meer energie. Maar het debat hierover schuift op. We spreken niet langer alleen maar over files, parkeren, onveiligheid en luchtverontreiniging. We herdefiniëren eindelijk ook de mobiliteit zelf. In plaats van over capaciteit en modal shift gaat het steeds vaker over de essentie: over rechtvaardigheid, de vraag wie recht heeft op welke mobiliteit, de verdeling tussen 'haves' en 'have nots'. Er komt stilaan aandacht voor de onzichtbare file van mensen die niet mobiel zijn en thuis 'wachten'. Dergelijke zaken op de agenda is echt een kentering.'